

אבל אין להוכיח משם מאומה לעניננו, שכן כאן בישל כזית בבת אחת, ורק שהי' בשני כלים נפרדים).

ונוסף על זה יש לעיין בעצם הדין, מנ"ל לגמ' שגם איסור הבישול בב"ח דינו בכזית, והרי לא נאמר בהם לשון "אכילה"?

וראה בגליון הערות וביאורים דש"פ ראה, לענין איסור אכילת בשר בחלב. אבל גם לפי המבואר שם (שהלמ"מ שכל אכילה הוי בכזית) - עדין לא מבואר לענין איסור בישול.

*

ל. אדה"ז בקונטרס אחרון להל' פסח סתל"ה, מביא מ"ש החק יעקב, דמי שלא ביער חמצו ומת לאחר זמן איסורו - אין היורשים חייבים לבערו, משום איסורי הנאה אינם של האדם ואינו מורישם.

ואדה"ז מוכיח שאין הדין כמותו, ומאריך להוכיח מכו"כ מקומות בש"ס שאיסורי הנאה אינן הפקר גמור, אלא גוף החמץ שלו ורק שאין לו זכות בגופו מחמת שאסור לו ליהנות ממנו.

וצריך להבין:

הרי בשאלה זו, אם יש בעלות על איסורי הנאה, כבר נחלקו הראשונים, י"א שאיסורי הנאה אינם של הבעלים וי"א שהם כן שייכים לבעלים (ורבו הדיעות לכאן ולכאן, ונסמנו באנציקלופדי' תלמודית כרך ב' ערך אסורי הנאה, ע' צו ואילך).

וא"כ מהו החידוש בקונ' אחרון, ומה תלונתו על החק יעקב, אם כבר נחלקו הראשונים בדבר זה. ולכאורה הו"ל לקצר ולומר שאינו פוסק כדעת האומרים שאיסורי הנאה אינם שלו (ושבח"י פסק אחריהם), אלא כדעת החולקים ואומרים שעדיין הם שלו?

ועוד: לפני"ז בשו"ע סתל"ד סט"ו כתב אדה"ז "החמץ בשעה שעובר עליו בב"י וב"י אינו שלו כלל", וצע"ג מה

כוונתו בהוספת תיבת "כלל", והרי אדרבה זו הדגשה לסתור, שהרי לדעתו החמץ הוא כן שלו ורק שאין לו זכות בגופו כו'. ומדוע הוסיף תיבת "כלל"?

*

לא. באתוון דאורייתא כלל כ"ד מחדש שבכל איסורי אכילה אין האיסור על עצם מעשה האכילה אלא על ההנאה שבזה.

ומבאר שזהו הפירוש בגמ' (כריתות דף יט המתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה (שבשאר איסורים שבהם העשי' היא האיסור הנה כאשר רק מתעסק אזי נחשב שלא הוא העושה, משום שלא עשה מדעתו, ואין המעשה מתייחס אליו, ופטור. משא"כ באיסורי אכילה שההנאה היא האיסור - חייב).

ול"ל לכאורה שזהו ג"כ הפירוש בגמ' בחולין דף קג ע"ב: אכל חצי זית והקיאו וחזר ואכל חצי זית אחר חייב שהרי נהנה גרונו בכזית. ועוד שם: אכל חצי זית והקיאו וחזר ואכלו, וס"ל לר' יוחנן שחייב גם בזה כי נהנה גרונו בכזית.

והנה, יש איסורי אכילה שלוקין עליהם גם שלא כדרך הנאתן, בשר בחלב וכלאי הכרם (פסחים כה ע"א).

ולדעת הרמב"ם (ספהמ"צ מל"ת קפ"ז) פירושו שחייב אף אם לא נהנה כלל באכילה זו.

וא"כ צ"ל שבדברים אלו לא יהא חייב המתעסק, שכן בהם מצוינו שאין האיסור ההנאה אלא עצם האכילה.

ע"פ מה שדיבר הגר"מ מענטליק שליט"א
(ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א)
לפני הת' שביקרוהו

ח ס י ד ו ת

לב. בהמאמר אנל-לדודי ת"ש מביא שם מארז"ל במס' סוכה מו, בא וראה כו' מדת הקב"ה מלא מחזיק וכו', וממשיך